

Diagnoza służąca wyznaczeniu
obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji
Gminy i Miasta Żuromin

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

Spis treści

Wstęp	5
1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	7
1.1 Podział Gminy i Miasta na jednostki analityczne.....	8
2. Charakterystyka Gminy i Miasta Żuromin	13
2.1 Położenie Gminy i Miasta.....	13
2.2 Sfera społeczna	14
2.2.1 Demografia	14
2.2.2 Bezrobocie	16
2.2.3 Pomoc społeczna.....	17
2.2.4 Bezpieczeństwo publiczne	18
2.2.5 Poziom edukacji.....	19
2.2.6 Aktywność społeczna.....	21
2.3 Sfera gospodarcza	23
2.3.1 Rynek pracy	23
2.4 Sfera środowiskowa	24
2.4.1 Formy ochrony przyrody	24
2.4.2 Program usuwania wyrobów zawierających azbest.....	25
2.4.3 Gospodarka odpadami	25
2.4.4 Jakość powietrza	27
2.5 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	27
2.5.1 Dostępność komunikacyjna	27
2.5.2 Infrastruktura techniczna	30
2.6 Sfera techniczna	31
2.6.1 Zasoby mieszkaniowe	31
2.6.2 Zabytki	32

3	Delimitacja obszaru zdegradowanego	33
3.1	Sfera społeczna	33
3.1.1	Ubóstwo	33
3.1.2	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym	38
3.2	Sfera gospodarcza	44
3.2.1	Niski stopień przedsiębiorczości.....	44
3.3	Sfera środowiskowa	46
3.3.1	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi i stanu środowiska	46
3.4	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	48
3.4.1	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	49
3.5	Sfera techniczna	53
3.5.1	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	56
3.6	Identyfikacja obszarów kryzysowych.....	59
4.	Delimitacja obszaru rewitalizacji.....	64
	Spis tabel.....	67
	Spis wykresów	69
	Spis rysunków	69

Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji obecnie obowiązujące programy rewitalizacji, inne niż gminne programy rewitalizacji, mogą obowiązywać jedynie do 31 grudnia 2023 r. Ponadto co istotne wsparcie w ramach perspektywy unijnej na lata 2021-2027 będzie udzielane wyłącznie na przedsięwzięcia rewitalizacyjne wynikające z obowiązujących gminnych programów rewitalizacji.

Gmina i Miasto Żuromin posiada Program Rewitalizacji Gminy i Miasta Żuromin na lata 2018-2023, który powstał na podstawie ustawy o samorządzie gminnym oraz Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Został on wprowadzony na mocy uchwały nr 348/XLVII/18 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 30 lipca 2018 r.

Rewitalizacja, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, to „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Obszar zdegradowany, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy, stanowi „obszar gminy znajdującej się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym” oraz gdy występuje na nim jedno z następujących „negatywnych zjawisk”:

- gospodarczych – w szczególności niski stopień przedsiębiorczości,
- środowiskowych – w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną czy niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych.

Obszar rewitalizacji, zgodnie z art. 10 ustawy, wyróżnia się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk i może obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, ale jednocześnie nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Co istotne, do obszaru rewitalizacji mogą również należeć niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, jeśli występują tam negatywne zjawiska, a działania rewitalizacyjne na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

Gmina, przystępując do prac związanych z kompleksową rewitalizacją obszarów zdegradowanych, jest zobowiązana w pierwszym etapie do przeprowadzenia diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Zgodnie z ustawą należy tego dokonać w wyniku analizy opartej o wskaźniki określone w ustawie. Zakres diagnozy obejmuje sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji bazuje na zasadach wskazanych w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Zakres niniejszego opracowania obejmuje zagadnienia odnoszące się do pięciu obowiązkowych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

W ramach ww. sfer przeprowadzono szczegółową diagnozę obszaru Gminy i Miasta Żuromin pod kątem występowania zjawisk kryzysowych.

W celu delimitacji obszarów zdegradowanych opracowano szereg wskaźników w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Co istotne analizy dokonano w podziale gminy na sołectwa oraz ulice w przypadku miasta Żuromin. Umożliwiło to wyróżnienie jednostek, które szczególnie wymagają interwencji.

Jako obszary zdegradowane uznano te jednostki, w których stwierdzono gorsze niż średnia w Gminie i Mieście Żuromin wskaźniki problemów społecznych, współwystępujące z gorszymi wskaźnikami dotyczącymi co najmniej jednego z problemów o charakterze gospodarczym, środowiskowym, technicznym lub przestrzenno-funkcjonalnym.

Obszar rewitalizacji ustalono, wybierając z obszarów zdegradowanych te jednostki, w których występuje najgorsza sytuacja społeczna, na którą nawarstwia się największa liczba innych zdiagnozowanych problemów. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji łączna powierzchnia obszaru rewitalizacji nie przekracza 20% powierzchni gminy, a ludność zamieszkująca na wskazanym obszarze nie stanowi więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

1.1 Podział Gminy i Miasta na jednostki analityczne

Obecnie teren Gminy i Miasta podzielony jest na 23 sołectwa. Zostały one ustalone na mocy uchwały nr 55/IX/15 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 22 maja 2015 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Gminy i Miasta Żuromin. Sołectwa stanowią jednostki pomocnicze powiązane ze sobą w sposób funkcjonalny, a co za tym idzie przedstawiają podobne problemy. Miasto Żuromin, na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, zostało podzielone na obwody zgodne z obwodami wyborczymi.

Na podstawie powyższego podziału zebrano szczegółowe dane, które poddano analizie, a następnie opracowano Diagnozę służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Tabela 1 Jednostki analityczne na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej
1	Będymin
2	Brudnice
3	Cierpigórz
4	Chamsk
5	Dąbrowa
6	Dąbrowice
7	Dębsk
8	Franciszkowo
9	Kliczewo Duże
10	Kliczewo Małe
11	Kosewo
12	Kruszewo
13	Młudzyn
14	Nadratowo (Stare Nadratowo + Nowe Nadratowo)
15	Olszewo
16	Poniatowo
17	Raczyny

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej
18	Rozwozin
19	Rzęzawy
20	Sądowo
21	Tadajówka
22	Wiadrowo
23	Wólka Kliczewska

Źródło: uchwała nr 55/IX/15 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 22 maja 2015 r.

Jednostkami analitycznymi w przypadku obszaru miejskiego są obwody wyznaczone w oparciu o obwody wyborcze Gminy i Miasta Żuromin. Należy zaznaczyć, że nie wszystkie ulice wchodzące w skład danej jednostki analitycznej są zamieszkałe, jednak dla zachowania spójności zostały uwzględnione przy wyznaczaniu obwodów.

Tabela 2 Jednostki analityczne na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin

Nazwa jednostki analitycznej	Zakres jednostki
Obwód 1	Armii Krajowej, Batalionów Chłopskich, Bolesława Chrobrego, Cicha, Generała Andersa, Generała Sikorskiego, Generała Maczka, Władysława Jagiełły, Jana Pawła II, Jasna, Kołowa, Anastazego Kołodziejskiego, Łakowa, 3 Maja, Gabriela Narutowicza, Stanisława Augusta Poniatowskiego, Kazimierza Pułaskiego, Sielankowa, Jana Sobieskiego, Spokojna, Targowa, Warszawska, Wesoła, Wierzbowa, Zamojskiego, Złota
Obwód 2	Grunwaldzka, Spacerowa, Szkolna, Wyzwolenia, Zwycięstwa, Plac Piłsudskiego
Obwód 3	Akacyjowa, Chopina, Kościuszki, Kwiatowa, Lidzbarska, Lipowa, Makowa, Małachowskiego, Mazowiecka, Mickiewicza, Mazurska, Stanisława Moniuszki, Polna, Parkowa, Przedwiośnie, Przemysłowa, Macieja Rataja, Różana, Karola Szymanowskiego, Biskupa L. Wetmańskiego, Wincentego Witosa, Żeromskiego, Żytnia, Wiadrowska, Wiosenna, Antoniego Wolskiego, Plac Zielony Rynek
Obwód 4	Brzozowa, Bukowa, Bursztynowa, Władysława Broniewskiego, Marii Dąbrowskiej, Dębowa, Jana Długosza, Jaśminowa, Jezuitów, Stefana Jaracza, Kasztanowa, Klonowa, Jana Kochanowskiego, Marii Konopnickiej, Mikołaja Kopernika, Krótka, Krzywa, Kosynierów, Lenartowicza, Leszczynowa, Ks. Stanisława Malinowskiego, Jana Matejki, Miedziana, Mławska,

Nazwa jednostki analityczne	Zakres jednostki
	Nowa, Ogrodowa, Ojców Reformatorów, Okopowa, Olszewska, Elizy Orzeszkowej, Osiedlowa, Parafialna, Platynowa, Poetów, Ks. Popiełuszki, Bolesława Prusa, Raławicka, Mikołaja Reja, M. C. Skłodowskiej, Słowiańska, Słoneczna, Henryka Sienkiewicza, Siostry Stanisławy, Srebrna, Ks. Staniaszko, Szpitalna, Topolowa, Juliana Tuwima, Wiatraczna, Wschodnia, Ks. Kazimierza Żbikowskiego, Żelazna
Obwód 5	Działkowa, Komunalna, Leśna, Licealna, Malinowa, Porzeczkowa, Strzelecka, Towarowa, Wiśniowa, Zielona, Zbożowa, Żurawia, Plac Garażowy, Plac Wolności

Źródło: opracowanie własne

1.2 Wskaźniki wykorzystane w celu delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

W procesie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy i Miasta Żuromin wykorzystano wskaźniki o charakterze ilościowym pozyskane z różnego rodzaju instytucji. Zebrane dane obejmowały swoim zakresem pięć sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

Dane zbierano z podziałem na jednostki analityczne, tj. sołectwa w przypadku obszaru wiejskiego oraz obwody wyborcze w przypadku obszaru miejskiego. W większości przypadków wskaźniki przedstawiono w sposób względny – odniesiono je do 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej Gminy i Miasta Żuromin. Dzięki temu możliwe było przedstawienie wartości uwzględniających różnice w liczbie ludności.

Tabela przedstawia listę wskaźników wraz ze źródłem ich pozyskania.

Tabela 3 Zastosowane wskaźniki

lp.	wskaźnik	problem	źródło danych
sfera społeczna			
1	liczba osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców	ubóstwo	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie, Urząd Gminy i Miasta Żuromin
2	liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców	ubóstwo	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie, Urząd Gminy i Miasta Żuromin
3	liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	bezrobocia	Powiatowy Urząd Pracy w Żurominie, Urząd Gminy i Miasta Żuromin
4	frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2024 r.	niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Państwowa Komisja Wyborcza
sfera gospodarcza			
5	liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	niski stopień przedsiębiorczości	Baza Internetowa REGON, Urząd Gminy i Miasta Żuromin2
sfera środowiskowa			
6	występowanie wyrobów zawierających azbest	obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi i stanu środowiska	Baza Azbestowa
sfera przestrzenno-funkcjonalna			
7	liczba zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Gminna Ewidencja Zabytków Gminy i Miasta Żuromin, Urząd Gminy i Miasta Żuromin

lp.	wskaźnik	problem	źródło danych
8	liczba przyłączy kanalizacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Żuromińskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o., Urząd Gminy i Miasta Żuromin
9	liczba przyłączy wodociągowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Żuromińskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o., Urząd Gminy i Miasta Żuromin
sfera techniczna			
10	występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego	degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Gminna Ewidencja Zabytków Gminy i Miasta Żuromin

Źródło: opracowanie własne

2. Charakterystyka Gminy i Miasta Żuromin

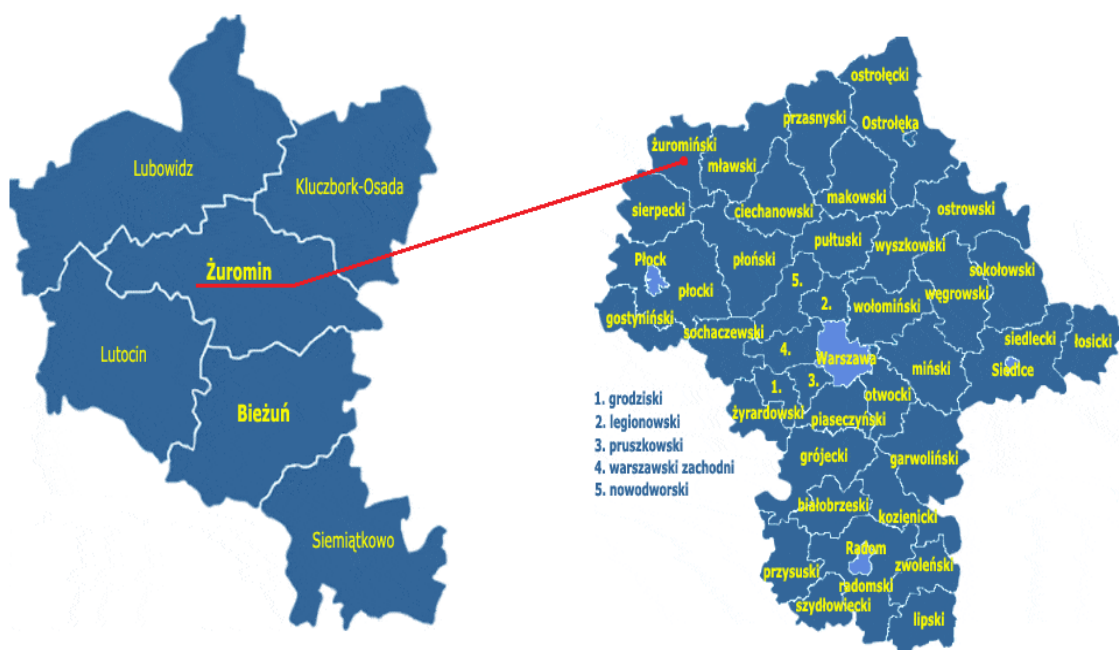
Rozdział charakteryzujący Gminę i Miasto Żuromin został opracowany z wykorzystaniem danych Głównego Urzędu Statystycznego. Należy zaznaczyć, że mogą one w niektórych przypadkach różnić się od stanu faktycznego oraz statystyki prowadzonej przez Urząd Gminy i Miasta Żuromin. Zaprezentowane w ten sposób informacje umożliwią porównanie wybranych danych dotyczących powiatu żuromińskiego, województwa mazowieckiego oraz Polski z danymi na poziomie Gminy i Miasta.

2.1 Położenie Gminy i Miasta

Gmina i Miasto Żuromin położona jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, na terenie powiatu żuromińskiego. Sąsiaduje z czterema gminami: Biezuń, Kluczbork-Osada, Lubowidz, Lutocin. Siedziba Gminy i Miasta Żuromin znajduje się w Żurominie, który oddalony jest 150 km od Warszawy, 95 km od Olsztyna i 100 km od Torunia. Powierzchnia Gminy i Miasta Żuromin wynosi 132,92 km².

Położenie Gminy i Miasta Żuromin zostało zaprezentowane na poniższej mapie.

Rysunek 1 Lokalizacja Gminy i Miasta Żuromin na mapach powiatu żuromińskiego oraz województwa mazowieckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://gminy.pl/>

Według fizyczno–geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego (1998) obszar Gminy i Miasta Żuromin położony jest na terytorium dwóch makroregionów fizyczno-geograficznych tj. Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego i Niziny Północnomazowieckiej. Na danym obszarze odznaczają się również mniejsze jednostki czyli mezoregiony. Do mezoregionów, na obszarze Gminy i Miasta należy: Równina Urszulewska, Wzniesienia Mławskie oraz Równina Raciąska.

2.2 Sfera społeczna

2.2.1 Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: GUS) liczba mieszkańców Gminy i Miasta Żuromin na koniec 2022 r. wynosiła 13 437 osób, w tym obszar miejski zamieszkiwało 8 490 osób, a obszar wiejski 4 947 osób. Natomiast według podziały na płeć Gminę i Miasto zamieszkiwało 6 521 mężczyzn oraz 6 916 kobiet. Oznacza to, że współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) w Gminie i Mieście zanotował wartość 106, a zatem był on wyższy niż na obszarze wiejskim (97) i w powiecie żuromińskim (103), oraz niższy niż na obszarze miejskim (111), w województwie mazowieckim (109) i w Polsce (107).

Zgodnie z Prognozą ludności gmin na lata 2017-2030 sporządzoną przez GUS (dalej: Prognoza GUS) w Gminie i Mieście Żuromin nadal będzie następował spadek liczby ludności. Co istotne, rzeczywiste wartości są niższe niż te założone w Prognozie. Należy ocenić to negatywnie.

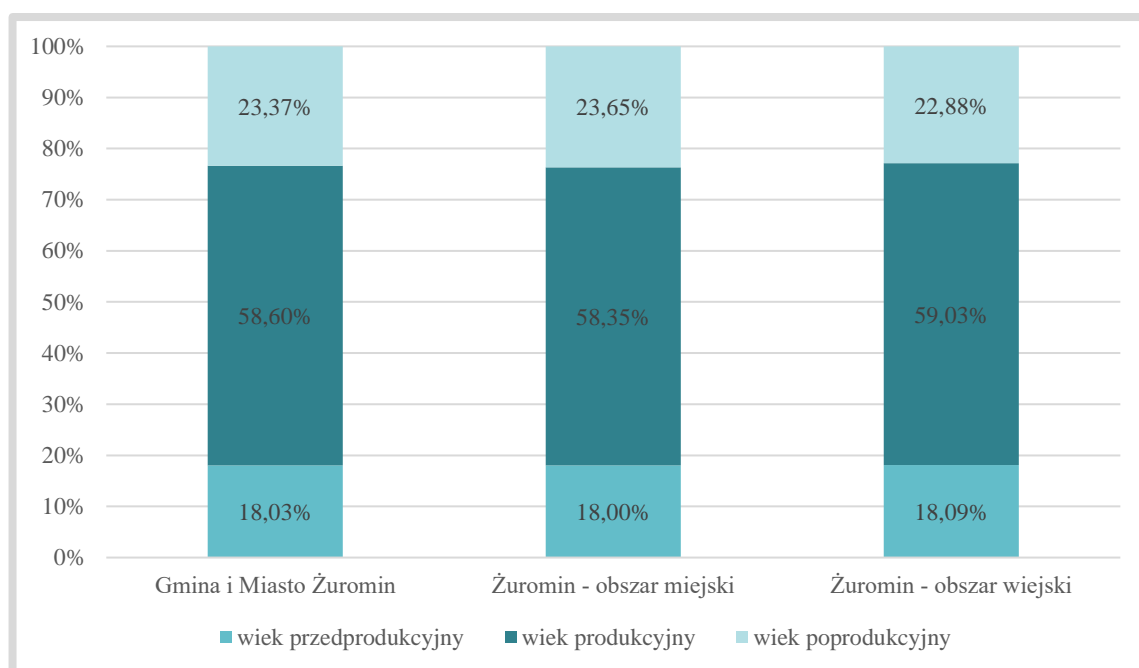
W procesie analizy sytuacji demograficznej Gminy i Miasta Żuromin istotne znaczenie ma podział ludności według tzw. ekonomicznych grup wieku. Wyróżnia się następujące grupy:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym – osoby w wieku od 0 do 17 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym – mężczyźni w wieku od 18 do 64 lat, kobiety w wieku od 18 do 59 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku od 65 lat, kobiety w wieku od 60 lat.

W 2022 r. w strukturze mieszkańców Gminy i Miasta Żuromin dominują osoby w wieku produkcyjnym, którzy stanowią 58,60% (7 874 osób). Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 18,03% (2 423 osób), natomiast w wieku poprodukcyjnym – 23,37% (3 140 osób).

Na wykresie przedstawiono strukturę społeczności lokalnej Gminy i Miasta Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego w 2022 r.

Wykres 1 Ekonomiczne grupy wieku w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego w 2022 r.

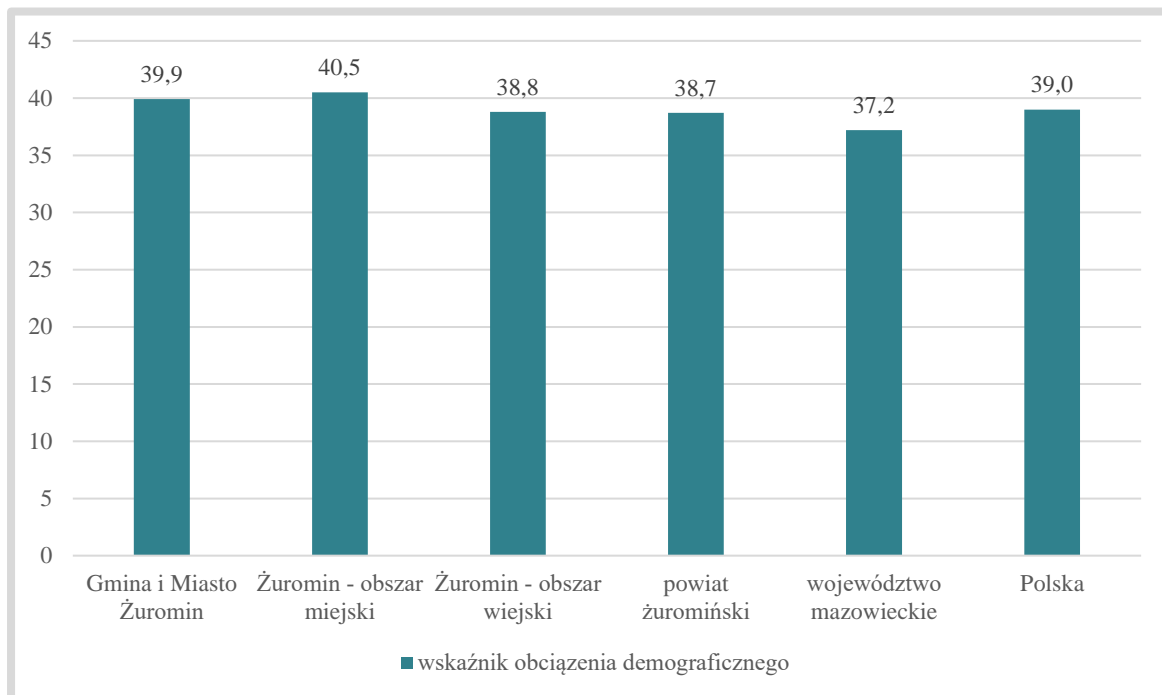
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 03.09.2023)

We wszystkich omawianych jednostkach struktura ludności według ekonomicznych grup wieku kształtowała się podobnie.

Ważnym miernikiem obrazującym strukturę demograficzną gminy jest wskaźnik obciążenia demograficznego, definiowany jako udział ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Na wykresie przedstawiono wskaźnik obciążenie demograficznego w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu żuromińskiego, województwa mazowieckiego oraz całego kraju w 2022 r.

Wykres 2 Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 03.09.2023)

Analizując powyższe dane, należy stwierdzić, że Gmina i Miasto Żuromin osiągnęła wyższą wartość wskaźnika obciążenia demograficznego w odniesieniu do obszaru wiejskiego, powiatu żuromińskiego, województwa mazowieckiego i Polski, natomiast niższą porównując do obszaru miejskiego.

2.2.2 Bezrobocie

W celu oceny sytuacji społecznej gminy należy poddać analizie poziom bezrobocia. Zgodnie z ustawą z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym jest osoba:

- która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego,
- niezatrudniona i niewykonywująca innej pracy zarobkowej,
- zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy,
- zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy,
- poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Konieczne jest wskazanie, że przy analizie danych dotyczących bezrobocia pod uwagę brany jest podział bezrobocia na rejestrowane i ukryte. Bezrobocie ukryte obejmuje osoby nieaktywne zawodowo, ale jednocześnie niezarejestrowane w żadnym powiatowym urzędzie pracy. Wszystkie statystyki obejmują jedynie bezrobocie rejestrowane, co oznacza, że nie oddają w pełni skali bezrobocia.

Kolejna tabela przedstawia dane na temat poziomu bezrobocia w Gminie i Mieście Żuromin w 2022 r.

Tabela 4 Bezrobocie rejestrowane w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego w 2022 r.

	osoby bezrobotne ogółem	osoby bezrobotne - kobiety	osoby bezrobotne - mężczyźni	osoby długotrwale bezrobotne
Gmina i Miasto Żuromin	740	394	346	443
Żuromin - obszar miejski	450	230	220	271
Żuromin - obszar wiejski	290	164	126	172

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 10.09.2023)

Analiza danych na temat liczby osób bezrobotnych wykazała, że wśród osób bezrobotnych 53,24% stanowią kobiety, a 46,76% mężczyźni. Osoby długotrwale bezrobotne to osoby pozostające bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy w ciągu ostatnich dwóch lat. W 2022 r. stanowiły one aż 59,86% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych na obszarze Gminy i Miasta Żuromin.

2.2.3 Pomoc społeczna

W Gminie i Mieście Żuromin zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (dalej: MGOPS) w Żurominie. Działa on w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz na mocy Statutu MGOPS w Żurominie.

Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Gminy i Miasta Żuromin za 2022 rok, wsparciem systemu pomocy społecznej w 2022 r. objęto 391 rodzin, w tym 716 osób w tych rodzinach.

Tabela przedstawia dane na temat liczny rodzin korzystających z pomocy społecznej według powodu jej przyznania w Gminie i Mieście Żuromin w 2022 r.

Tabela 5 Główne powody korzystania z pomocy społecznej w Gminie i Mieście Żuromin w 2022 r.

powody trudnej sytuacji życiowej	liczba rodzin
ubóstwo	137
bezrobocie	113
niepełnosprawność	64
długotrwała lub ciężka choroba	67
potrzeba ochrony macierzyństwa	22
trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1
bezdomność	5
alkoholizm	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy i Miasta Żuromin za 2022 rok

2.2.4 Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo oraz porządek na terenie Gminy i Miasta Żuromin odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Żurominie oraz Straż Miejska.

Na potrzeby organizacji pracy dzielnicowych podzielono obszar Gminy i Miasta Żuromin na cztery rejony dzielnicowe.

Straż Miejska to komórka organizacyjna Urzędu Gminy i Miasta w Żurominie, w skład której wchodzi obecnie komendant oraz dwóch strażników.

Ponadto w Gminie i Mieście Żuromin funkcjonuje 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, zrzeszających 218 strażaków – ochotników. Należą do nich: OSP Poniatowo, OSP Chamsk, OSP Olszewo, OSP Kliczewo Duże, OSP Młudzyn, OSP Rzęzawy, OSP

Będzimin oraz OSP Żuromin. OSP Poniatowo od 30 grudnia 2010 r. jest wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Tabela przedstawia dane na temat liczby miejscowych zagrożeń, według ich rodzaju, w 2022 r. na terenie Gminy i Miasta Żuromin, w których brały udział jednostki OSP z terenu Gminy i Miasta.

Tabela 6 Działalność jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Gminie i Mieście Żuromin w 2022 r.

miejscowe zagrożenia – 2022 rok	
ogółem	115
silne wiatry	68
opady deszczu	3
w komunikacji	20
medyczne	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 10.09.2023)

W 2022 r. liczba zdarzeń, w których interwencję podejmowały jednostki OSP z Gminy i Miasta Żuromin wynosiła 115, największy udział stanowiły w nich zdarzenia spowodowane silnymi wiatrami.

2.2.5 Poziom edukacji

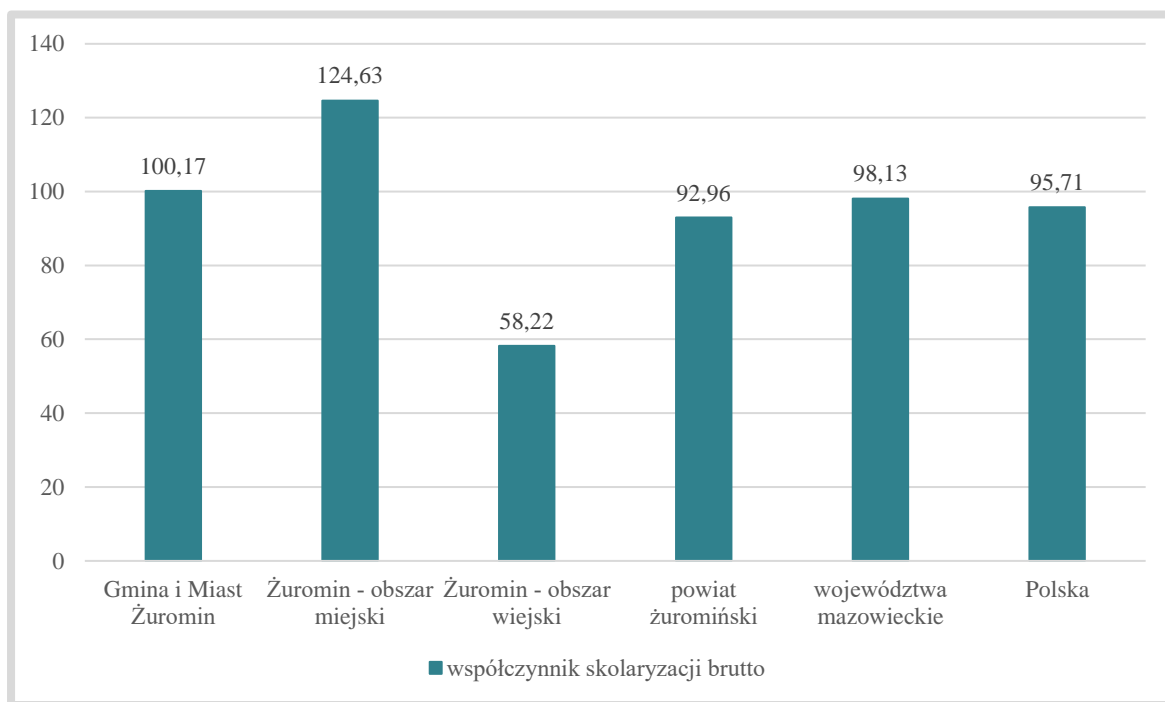
W Gminie i Mieście Żuromin funkcjonuje 7 szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi oraz 2 przedszkola. Są to następujące jednostki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Żurominie,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Żurominie,
- Szkoła Podstawowa w Raczynach,
- Szkoła Podstawowa w Poniatowie,
- Szkoła Podstawowa w Będziminie,
- Szkoła Podstawowa w Kliczewie Dużym,
- Szkoła Podstawowa w Chamsku,
- Samorządowe Przedszkole Nr 1,
- Przedszkole Samorządowe Nr 2.

W przypadku analizowania poziomu edukacji konieczne jest określenie współczynnika skolaryzacji brutto. Jest to relacja liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia do liczby osób w grupie wiekowej odpowiadającej temu poziomowi. Jego wartość w przypadku edukacji na poziomie podstawowym powinna być zbliżona do 100% ze względu na obowiązkowy charakter kształcenia.

Na wykresie zaprezentowano dane na temat współczynnika skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w Gminie i Mieście Żuromin w porównaniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu Żuromińskiego, województwa mazowieckiego oraz Polski w 2021 r.

Wykres 3 Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 04.11.2023)

Wartość współczynnika skolaryzacji brutto w Gminie i Mieście Żuromin dla obszaru miejskiego jest o wiele wyższa w porównaniu do obszaru wiejskiego, co oznacza, że do szkół w mieście uczęszczają dzieci z terenu wiejskiego. Ponadto wartość współczynnika dla Gminy i Miasta Żuromin jest wyższa niż w powiecie, województwie i kraju.

Kluczowym wskaźnikiem w zakresie oceny poziomu edukacji w szkołach są wyniki egzaminów, w przypadku szkół podstawowych jest to egzamin ósmoklasisty.

Następna tabela prezentuje dane na temat wyników egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2022/2023 uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych w Gminie i Mieście Żuromin oraz średnich na poziomie powiatu żuromińskiego, województwa mazowieckiego i Polski.

Tabela 7 Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w roku szkolnym 2022/2023

	język polski	matematyka	język angielski
Żuromin - obszar miejski	64,25	50,05	61,77
Żuromin - obszar wiejski	62,08	48,90	52,40
powiat żuromiński	60,52	46,19	53,42
województwo mazowieckie	68,97	58,60	70,95
Polska	66,00	53,00	66,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CKE oraz OKE w Warszawie (dostęp: 04.11.2023)

Analiza wyników egzaminu ósmoklasisty wykazała, że uczniowie szkół z Gminy i Miasta Żuromin w przypadku języka polskiego i matematyki osiągnęli wyniki wyższe niż w powiecie oraz niższe niż w województwie i kraju, w odniesieniu do języka angielskiego ich wyniki w przypadku obszaru miejskiego były wyższe niż w powiecie natomiast niższe niż w województwie i kraju, natomiast w przypadku obszaru wiejskiego wyniki były niższe niż w powiecie, województwie i kraju.

2.2.6 Aktywność społeczna

Wskaźnikiem określającym aktywność społeczności lokalnej jest między innymi liczba organizacji pozarządowych, a także poziom współpracy władz samorządowych ze wspomnianymi organizacjami.

Na obszarze Gminy i Miasta funkcjonuje następujące organizacje pozarządowe:

- OSP Poniatowo,
- OSP Chamsk,
- OSP Kliczewo Duże,

- OSP Młudzyn,
- OSP Rzężawy,
- OSP Będzimin,
- OSP Żuromin,
- Stowarzyszenie „Cztery Łapy”,
- Stowarzyszenie Hodowli Trzody Chlewnej „Polświn”,
- Stowarzyszenie Zwyczaj „Moto Ósemka FG Żuromin”,
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Rozwozinie,
- Stowarzyszenie Społeczno-Kulturowe Wzu,
- Stowarzyszenie „Wagon Inicjatyw”,
- Miejski Klub Sportowy „Wkra” w Żurominie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Trops”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Kadet” przy Zespole Szkół Specjalnych,
- Uczniowski Klub Sportowy „Sokół” w Żurominie,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Żurominie,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej (jednostka prowadząca: Caritas Diecezji Płockiej).
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Ciechanowie Koło w Żurominie,
- Stowarzyszenie Informacja – Integracja,
- Stowarzyszenie „Na pograniczu” Brudnice. Dworek nad Wkrą,
- Żuromińska Grupa Historyczna,
- PCK Zarząd Rejonowy Żuromin,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło w Żurominie,
- Związek Harcerstwa Polskiego Żuromin,
- Mazowiecka Fundacja Zdrowia, Rozwoju i Pomocy Rodzinie.
- Organizacja „Katharsis” Żuromin
- Stowarzyszenie „Siła Mam” Brudnice

Co roku na terenie Gminy i Miasta Żuromin uchwalany jest Roczny program współpracy Gminy i Miasta Żuromin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003. Na moment sporządzania Diagnozy obowiązuje Program na 2023 rok przyjęty uchwałą nr 353/LI/22 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 17 października 2022 r.

O poziomie aktywności mieszkańców świadczy również udział w wyborach samorządowych i związany z nim wskaźnik frekwencji wyborczej. Informuje on o tym, jak

dana społeczność lokalna jest zaangażowana w wybór władz lokalnych i regionalnych. W Polsce w ramach wyborów samorządowych dokonuje się wyłonienia członków następujących organów jednostek samorządu terytorialnego: sejmików województwa, rad powiatów, rad gmin oraz jednoosobowych organów wykonawczych gmin – wójtów, burmistrzów, prezydentów miast.

Tabela przedstawiają udział mieszkańców Gminy i Miasta Żuromin w wyborach samorządowych w 2024 r. w przypadku jednoosobowych organów wykonawczych gmin w odniesieniu do powiatu żuromińskiego, województwa mazowieckiego oraz całego kraju.

Tabela 8 Wybory na wójta/burmistrza/prezydenta gminy/miasta w 2024 r. w Gminie i Mieście Żuromin, powiecie żuromińskim, województwie mazowieckim oraz Polsce

	uprawnieni do głosowania	ważne karty ogółem	frekwencja wyborcza
	I tura		
Gmina i Miasto Żuromin	10 963	3 416	31,16
powiat żuromiński	29 518	8 391	28,43
województwo mazowieckie	4 123 048	1 935 697	46,95
Polska	29 098 155	11 829 725	40,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 04.11.2023).

Frekwencja wyborcza w Gminie i Mieście Żuromin w wyborach samorządowych w 2024 r. była niższa niż w województwie mazowieckim oraz w Polsce, natomiast wyższa niż w powiecie żuromińskim.

2.3 Sfera gospodarcza

2.3.1 Rynek pracy

Rynek pracy na terenie Gminy i Miasta Żuromin kształtowany jest głównie przez sektor prywatny. W 2022 r. stanowił on 96,50% ogółu podmiotów gospodarki narodowej

i był zdominowany przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (79,40% ogółu sektora prywatnego).

Zgodnie z danymi GUS w 2022 r. na terenie Gminy i Miasta Żuromin zarejestrowanych było 1427 podmiotów gospodarczych. Większość z nich stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (96,92%). Ponadto w Gminie funkcjonują 34 małe przedsiębiorstwa, 9 średnich przedsiębiorstw oraz 1 duże przedsiębiorstwo.

Tabela przedstawia dane dotyczące liczb przedsiębiorstw według klas wielkości w Gminie i Mieście Żuromin w podziale na obszar miejski i wiejski w 2023 r.

Tabela 9 Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego w 2022 r.

	0-9	10-49	50-249	250 i więcej
Gmina i Miasto Żuromin	740	394	346	443
Żuromin – obszar miejski	450	230	220	271
Żuromin – obszar wiejski	290	164	126	172

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS (dostęp: 04.11.2023)

Co istotne w 2022 r. w Gminie i Mieście Żuromin zarejestrowano 111 nowych podmiotów gospodarczych, natomiast wyrejestrowano 76 przedsiębiorstw.

Zgodnie z danymi GUS na terenie Gminy i Miasta Żuromin w 2022 r. pracowało łącznie 5 474 osób, z czego 2 963 mężczyzn oraz 2 511 kobiet.

2.4 Sfera środowiskowa

2.4.1 Formy ochrony przyrody

Na terenie Gminy i Miasta Żuromin według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry – obejmuje ochroną obszar dwóch naturalnych dolin rzecznych Skrwy i Wkry, z łąkami i grupami drzew

i zakrzaczeniami, oraz obszarów łąk, pól i zadrzewień między nimi. Jego powierzchnia wynosi 28 206,9000 ha,

- Obszar Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki – powierzchnia obszaru wynosi 28 751,5400 ha. Jest to obszar specjalnej ochrony ptaków,
- pomnik przyrody, jakim jest drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna – *Tilia cordata*; pierśnica: 86cm; obwód: 270cm; wysokość: 17m),
- pomnik przyrody, którym jest grupa drzew znajdująca się na terenie parku podworskiego. Do tej grupy należą dwa jesiony wyniosłe oraz klon pospolity,
- grupa drzew uznana za pomnik przyrody znajduje się na również terenie parku podworskiego i należą do niej dwa jesiony wyniosłe,
- oprócz tego pomnikiem przyrody jest również drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna – *Tilia cordata*; pierśnica: 116cm; obwód: 364cm; wysokość: 22m).

2.4.2 Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Gmina i Miasto Żuromin posiada Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy i Miasta Żuromin na lata 2016-2032, który przyjęto na mocy uchwały nr 167/XXV/16 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 29 listopada 2016 r.

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej „Geoazbest”, służącym do monitorowania realizacji Programu Oczyszczaniu Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, na obszarze Gminy i Miasta Żuromin zidentyfikowano wyroby zawierające azbest o łącznej masie 4761,951 Mg. Co istotne wyroby te występują na terenie każdej miejscowości w Gminie i Mieście.

2.4.3 Gospodarka odpadami

Gmina i Miasto Żuromin realizuje odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, zlokalizowanych na terenie Gminy i Miasta Żuromin zgodnie z uchwałą nr 119/XIII/19 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi obowiązującą od 01.02.2020 r.

Mieszkańcy zabudowy jednorodzinnej oraz wielorodzinnej zobowiązani są w/w regulaminem do selektywnej zbiórki u źródła podstawowych frakcji odpadów zbieranych w następujący sposób:

- papier – odpady z papieru w tym tektura, odpady opakowaniowe z papieru i tektury – worek/pojemnik koloru niebieskiego oznaczony napisem „Papier”,
- szkło – odpady ze szkła w tym odpady opakowaniowe ze szkła – worek/pojemnik koloru zielonego oznaczony napisem „Szkło”,
- metale i tworzywa sztuczne – odpady metali, odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe – worek/pojemnik koloru żółtego oznaczony napisem „Metale i tworzywa sztuczne”,
- bioodpady – worek/pojemnik koloru brązowego oznaczony napisem „Bio”,
- popiół – worek/pojemnik w kolorze nie zastrzeżonym dla innych frakcji oznaczony napisem „Popiół”.

Pozostałe frakcje odpadów zebrane selektywnie należy dostarczać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajdującego się w miejscowości Brudnice. Zgodnie z regulaminem PSZOK dostępny jest dla mieszkańców zamieszkujących na terenie Gminy i Miasta Żuromin. W PSZOK przyjmowane są następujące rodzaje odpadów: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, odpady niebezpieczne stanowiące odpady komunalne, przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe, stanowiące odpady komunalne – z drobnych remontów w gospodarstwach domowych – w ilości do 500 kg na gospodarstwo domowe na rok.

Natomiast właściciele nieruchomości (niezamieszkałych), którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gmin, zobowiązani są do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej poprzez okazanie takich umów oraz dowód uiszczenia opłat za te usługi.

Zgodnie z Raportem o stanie Gminy i Miasta Żuromin za 2022 rok, ilość odpadów zebranych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się na terenie Gminy i Miasta, a także dostarczonych do PSZOK oraz do podmiotów zbierających odpady komunalne w 2022 roku wyniosła łącznie 4 429,7995 Mg.

Zgodnie z art. 3b ust 1 Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są obowiązane do osiągnięcia określonego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w kolejnych latach. Wymagany do osiągnięcia poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za 2022 rok wynosi 25%. Poziom jaki osiągnęła Gmina i Miasto Żuromin wyniósł 34,92%, co oznacza, że warunek ten został spełniony.

2.4.4 Jakość powietrza

Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2022 wykazała przekroczenie BaP(PM10) oraz ozonu na terenie Gminy i Miasta Żuromin.

Natomiast zgodnie z Raportem o stanie gminy za 2022 rok stan powietrza na terenie Żuromina ocenić można jako dobry. Główny Inspektor Sanitarny wydał jednokrotnie komunikat, w którym powiadamiał o przekroczeniu poziomu informowania (100 µg/m³) dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu w dniach: 04.04.2022r r. na terenie powiatów: sierpecki, żuromiński, mławski, ciechanowski, przasnyski. Jednakże żaden raport nie potwierdził wystąpienia przekroczenia alarmowego na terenie Miasta i Gminy Żuromin.

Co istotne Gmina i Miasto Żuromin systematycznie podejmują działania służące poprawie jakości powietrza, w tym na przykład organizują akcje informacyjno-edukacyjne czy prowadzą punkt konsultacyjny programu priorytetowego „Czyste Powietrze”.

2.5 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

2.5.1 Dostępność komunikacyjna

Układ komunikacyjny Gminy i Miasta Żuromin oparty jest przede wszystkim na:

- drogach wojewódzkich nr 541 (przebieg drogi: Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Biezuń – Sierpc – Tuchowo – Dobrzyń nad Wisłą) oraz nr 563 (przebieg drogi: Rypin – Żuromin – Mława);

- drogach powiatowych, z których najważniejsze to: 4627W Żuromin – Kliczewo Małe – granica Gminy i Miasta, 4620W Poniatowo – granica Gminy i Miasta oraz 4627W do Starego Nadratowa; zapewniają one komunikację z siedzibą Gminy;
- drogach gminnych, które łączą poszczególne wsie i osady pomiędzy sobą.

Mieszkańcy Gminy i Miasta mają także zapewniony dostęp do transportu zbiorowego. Zgodnie z uchwałą nr 418/LVII/23 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 15 maja 2023 r. w ciągu dróg gminnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina i Miasto Żuromin zlokalizowanych jest łącznie dwadzieścia pięć przystanków, szczegółowe dane na ten temat przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 10 Przystanki autobusowe przy drogach gminnych na terenie Gminy i Miasta Żuromin

Lp.	Nazwa przystanku	Strona drogi	Nr drogi gminnej	Ulica/droga (lokalizacja)
1	Żeromskiego 1	lewa	460705W	Żuromin ulica Żeromskiego przy ZS nr 1
2	Cierpigórz 1	lewa	460602W	Dąbrowa – Cierpigórz – Sadowo w centrum miejscowości
3	Cierpigórz 2	prawa	460602W	Dąbrowa – Cierpigórz – Sadowo w centrum miejscowości
4	Sadowo 1	lewa	460604W	Droga Olszewo – Sadowo – Zielona
5	Sadowo 2	prawa	460604W	Droga Olszewo – Sadowo – Zielona
6	Chamsk 1	lewa	460622W	Ulica Mazowiecka – przy skrzyżowaniu drogi powiatowej i gminnej
7	Chamsk 2	prawa	460622W	Ulica Mazowiecka – przy skrzyżowaniu drogi powiatowej i gminnej
8	Młudzyn 1	lewa	460609W	W centrum miejscowości – droga gminna

Lp.	Nazwa przystanku	Strona drogi	Nr drogi gminnej	Ulica/droga (lokalizacja)
9	Młudzyn 2	prawa	460609W	W centrum miejscowości – droga gminna
10	Poniatowo 1	prawa	460632W	Ulica Parkowa – droga gminna
11	Tadajówka 1	lewa	460618W	Droga gminna – przy skrzyżowaniu z drogą wojewódzką
12	Tadajówka 2	prawa	460618W	W centrum miejscowości
13	Tadajówka 2	lewa	460618W	W centrum miejscowości
14	Rozwozin 1	lewa	460626W	Droga gminna Dąbrowice – Rozwozin
15	Rozwozin 2	prawa	460626W	Droga gminna Dąbrowice – Rozwozin
16	Rozwozin 3	lewa	460615W	Droga gminna Rozwozin – Rzężawy
17	Rozwozin 4	prawa	460615W	Droga gminna Rozwozin – Rzężawy
18	Dębsk 1	lewa	460605W	Skrzyżowanie z drogą powiatową w m. Dębsk
19	Dębsk 2	prawa	460605W	Skrzyżowanie z drogą powiatową w m. Dębsk
20	Kruszewo 1	lewa	460633W	Przy skrzyżowaniu z drogą wojewódzką nr 563
21	Ul. Lidzbarska 1	lewa	460726W	Żuromin – przed skrzyżowaniem ul. Lidzbarskiej ul. Przemysłową oraz ul. Działkową
22	Ul. Lidzbarska 2	prawa	460726W	Żuromin – za skrzyżowaniem ul. Lidzbarskiej ul.

Lp.	Nazwa przystanku	Strona drogi	Nr drogi gminnej	Ulica/droga (lokalizacja)
				Przemysławą oraz ul. Działkową
23	Ul. Warszawska	prawa	460726W	Żuromin – w odl. Ok. 150m od ronda im. Ofiar Katynia
24	Ul. Wiatraczna	prawa	460695W	Żuromin – przy Szkole Podstawowej nr 2 w Żurominie
25	Ul. Zwycięstwa	prawa	460704W	Żuromin – przy skrzyżowaniu z ulicą Lidzbarską

Źródło: uchwała nr 418/LVII/23 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 15 maja 2023 r

2.5.2 Infrastruktura techniczna

Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalni jest jednym z zakładów spółki komunalnej Żuromińskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o. Zakład ten zajmuje się dostarczaniem wody oraz odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków na terenie Gminy i Miasta Żuromin.

W skład Zakładu wchodzi dwie stacje ujęcia wody w Żurominie obsługujące Żuromin, Brudnice, Wiadrowo, Dąbrowę, Cierpigórz oraz Sadowo i cztery wiejskie w Poniatowie (Poniatowo, Kruszewo), w Dębsku (Dębsk, Kliczewo Duże i Małe, Kosewo, Wólka Kliczewska, Nadratowo, Miłotki i Chodubka) w Chamsku (Chamsk, Franciszkowo, Olszewo i Młudzyn) i w Raczynach (Raczyny, Rozwozin, Rzęzawy, Dąbrowice, Będzimin, Tadajówka i Pietrzyk).

Dodatkowo w Żurominie znajduje się oczyszczalnia ścieków, która odbiera i oczyszcza ścieki z terenu miasta oraz wsi Wiadrowo, Poniatowo i Dąbrowa. Ponadto obsługuje w sumie 10 przepompowni miejskich i wiejskich.

Zgodnie z danymi GUS długość czynnej sieci wodociągowej w 2022 r. wynosiła 191,0 km i podłączone było do niej 2978 przyłącza. Liczba ludności korzystających z sieci wodociągowej zanotowała łączną wartość 13 428 osób, co oznacza, że Gmina i Miasto Żuromin jest zwodociągowana w 99,9%.

Natomiast długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2022 r. wynosiła 34,3 km i było do niej podłączonych 1359 przyłączy. Liczba ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej osiągnęła łączną wartość 7914 osób, co oznacza, że Gmina i Miasto jest skanalizowana w 58,9%, w tym obszar wiejski w 12,6%, a obszar miejski w 85,9%.

2.6 Sfera techniczna

2.6.1 Zasoby mieszkaniowe

W Gminie i Mieście Żuromin obowiązuje Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy i Miasta Żuromin na lata 2024-2028, który przyjęty został uchwałą nr 475/LXV/24 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 31 stycznia 2024 r. Jego głównym celem jest określenie podstawowych założeń i wytycznych działań Gminy i Miasta zabezpieczających racjonalne gospodarowanie posiadanym zasobem mieszkaniowym.

Na zasób mieszkaniowy Gminy i Miasta Żuromin składają się lokale mieszkalne w budynkach komunalnych i socjalnych oraz w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy i Miasta Żuromin. Według stanu na dzień 1 stycznia 2024 r. mieszkaniowy zasób tworzy 27 budynków.

Szczegółowe dane dotyczące zasobu mieszkaniowego Gminy i Miasta przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 11 Zasób mieszkaniowy Gminy i Miasta Żuromin

Rodzaj własności	Liczba budynków	Liczba lokali		Powierzchnia	
		Mieszkalnych	Socjalnych	Lokali mieszkalnych	Lokali socjalnych
Własność Gminy i Miasta Żuromin	9	60	9	2595,01	256,99
Wspólnota mieszkaniowa	18	97	0	4129,54	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy i Miasta Żuromin na lata 2024-2028

2.6.2 Zabytki

Zgodnie z rejestrem zabytków nieruchomości (stan na dzień 20 października 2023) na terenie Gminy i Miasta Żuromin występuje łącznie trzynaście zabytków, z czego trzy zlokalizowane są w Żurominie, cztery w Chamsku, trzy w Kliczewie oraz trzy w Poniatowie.

Wśród zabytków można wyróżnić trzy kościoły, jeden klasztor, ponadto parki (w tym dworskie i podworskie), dwory oraz zespoły podworskie.

Zgodnie z Gminną Ewidencją Zabytków na obszarze Gminy i Miasta zlokalizowane jest łącznie 71 zabytków nieruchomości, z czego aż 46 jest w stanie technicznym poniżej dobrego.

3 Delimitacja obszaru zdegradowanego

3.1 Sfera społeczna

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, o stanie kryzysowym na danym obszarze gminy świadczy koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

3.1.1 Ubóstwo

Jednym z przejawów ubóstwa jest korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej przez mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z danymi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie w 2023 r. najwięcej osób pobierało zasiłki z powodu bezrobocia – łącznie było ich 275 osób, w związku z czym średnia gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 2,02.

Tabele przedstawiają, jak wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców kształtuje się w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy i Miasta Żuromin.

Tabela 12 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia
Będzimin	1,80
Brudnice	2,85
Chamsk	1,93
Cierpigórz	0,00
Dąbrowa	3,07

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia
Dąbrowice	0,00
Dębsk	0,00
Franciszkowo	0,00
Kliczewo Duże	1,36
Kliczewo Małe	3,39
Kosewo	1,17
Kruszewo	0,00
Młudzyn	3,51
Nadratowo	4,35
Olszewo	5,02
Poniatowo	2,85
Raczyny	0,96
Rozwozin	2,40
Rzęzawy	2,75
Sadowo	0,00
Tadajówka	0,00
Wiadrowo	2,56
Wólka Kliczevska	0,00
Gmina i Miasto Żuromin	2,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie

Tabela 13 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia
Obwód 1	2,34
Obwód 2	3,42
Obwód 3	1,59
Obwód 4	1,08
Obwód 5	0,71
Gmina i Miasto Żuromin	2,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie

Analiza danych ukazała, że problem ubóstwa pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik przyznawania pomocy z powodu bezrobocia wyższy niż średnia gminy) na terenie Gminy i Miasta Żuromin w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- na obszarze wiejskim: Brudnice, Dąbrowa, Kliczewo Małe, Młudzyn, Nadratowo, Olszewo, Poniatowo, Rozwozin, Rzęzawy, Wiadrowo.
- na obszarze miejskim: Obwód nr 1, Obwód nr 2.

Zgodnie z danymi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie w 2023 r. kolejnym powodem przyznawania pomocy pod względem liczebności było ubóstwo – łącznie zasiłków otrzymało 216 osób, w związku z czym średnia gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniosła 1,59.

Tabele przedstawiają, jak wskaźnik liczby osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców kształtuje się w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy i Miasta Żuromin.

Tabela 14 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia
Będzimin	1,80
Brudnice	4,07
Chamsk	0,97
Cierpigórz	0,00
Dąbrowa	0,00
Dąbrowice	1,37
Dębsk	0,00
Franciszkowo	0,00
Kliczewo Duże	1,36
Kliczewo Małe	0,00
Kosewo	1,17
Kruszewo	0,88
Młudzyn	3,51
Nadratowo	4,35
Olszewo	0,00
Poniatowo	2,85
Raczyny	1,44
Rozwozin	1,20
Rzęzawy	2,75
Sadowo	0,00
Tadajówka	0,00
Wiadrowo	2,05

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia
Wólka Kliczewska	0,00
Gmina i Miasto Żuromin	1,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie

Tabela 15 Tabela 16 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa
Obwód 1	1,98
Obwód 2	2,83
Obwód 3	0,88
Obwód 4	0,84
Obwód 5	0,88
Gmina i Miasto Żuromin	1,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie

Analiza danych ukazała, że problem ubóstwa pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik przyznawania pomocy z powodu ubóstwa wyższy niż średnia gminy) na terenie Gminy i Miasta Żuromin w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- na obszarze wiejskim: Będzimin, Brudnice, Młudzyn, Nadratowo, Poniatowo, Rzęzawy, Wiadrowo.
- na obszarze miejskim: Obwód nr 1, Obwód nr 2.

3.1.2 Bezrobocie

Bezrobocie ma istotny wpływ na sytuację materialną rodzin zamieszkujących gminę, co może prowadzić do niepożądanych skutków społecznych.

Według danych udostępnionych przez Powiatowy Urząd Pracy w Żurominie, w 2023 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie i Mieście Żuromin wynosiła 661, w związku z powyższym średnia gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosiła 4,86.

Tabele przedstawiają, jak wskaźnik liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców kształtuje się w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy i Miasta Żuromin.

Tabela 17 Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin

jednostka analityczna	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Będzimin	4,32
Brudnice	6,50
Chamsk	5,80
Cierpigórz	0,00
Dąbrowa	6,75
Dąbrowice	6,16
Dębsk	4,17
Franciszkowo	4,93
Kliczewo Duże	6,12
Kliczewo Małe	6,78
Kosewo	2,34
Kruszewo	3,51
Młudzyn	4,39

jednostka analityczna	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Nadratowo	3,48
Olszewo	4,11
Poniatowo	5,45
Raczyny	4,31
Rozwozin	7,60
Rzęzawy	9,63
Sadowo	1,54
Tadajówka	3,45
Wiadrowo	4,62
Wólka Kliczewska	1,77
Gmina i Miasto Żuromin	4,86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żurominie

Tabela 18 Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa
Obwód 1	4,00
Obwód 2	6,83
Obwód 3	5,39
Obwód 4	3,20
Obwód 5	2,82
Gmina i Miasto Żuromin	4,86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żurominie

Analiza danych ukazała, że problem bezrobocia pod względem największej koncentracji zjawiska (tj. wskaźnik liczby osób bezrobotnych wyższy niż średnia gminy) na terenie Gminy i Miasta Żuromin w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- na obszarze wiejskim: Brudnice, Chamsk, Dąbrowa, Dąbrowice, Franciszkowo, Kliczewo Duże, Kliczewo Małe, Poniatowo, Rozwozin, Rzęzawy.
- na obszarze miejskim: Obwód nr 2, Obwód nr 3.

3.1.3 Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym

Przejawem uczestnictwa w życiu publicznym społeczności lokalnej jest przede wszystkim udział w wyborach samorządowych. Wskaźnikiem w tym zakresie jest frekwencja wyborcza, która pokazuje jak mieszkańcy danej jednostki samorządowej angażują się w wybór władz na poziomie lokalnym, a także regionalnym.

Na potrzeby wyborów samorządowych organizowanych w 2024 r. Gmina i Miasto Żuromin została podzielona na 15 obwodów wyborczych. Szczegóły przedstawiono w następującej tabeli.

Tabela 19 Podział Gminy i Miasta Żuromin na obwody wyborcze

Numer obwodu	Granice obwodu
1	Miasto Żuromin ulice: Armii Krajowej, Batalionów Chłopskich, B. Chrobrego, Cicha, Generała Andersa, Generała Sikorskiego, gen. Maczka, Władysława Jagiełły, Jana Pawła II od nr 1 do nr 13, Jasna, Kołowa, Anastazego Kołodziejewskiego, Łąkowa, 3 Maja, Gabriela Narutowicza, St. Augusta Poniatowskiego, Kazimierza Pułaskiego, Sielankowa, Jana Sobieskiego, Spokojna, Targowa, Warszawska nr: 10B, 12, 14, i od nr 16 do końca ulicy, Wesoła, Wierzbowa, Zamojskiego bloki nr: 61A, 74, 76, 78 i 80, Złota
2	Miasto Żuromin ulice: Grunwaldzka, Spacerowa, Szkolna: bloki nr 5, 7, 9, 11, 13, Warszawska bloki nr 2, 7/13, 15/23, Wyzwolenia od nr: 21 do 39 (nr nieparzyste) i bloki nr: 41, 43, 45, 47, 49,

Numer obwodu	Granice obwodu
	49A, 49B, 56, 58, 60 i 62 oraz domy prywatne od nr 42 do nr 74 (nr parzyste), Zwycięstwa, Żuromin place: Plac Józefa Piłsudskiego
3	Miasto Żuromin ulice: Akacyjowa, Chopina, Kościuszki, Kwiatowa, Lidzbarska nr 40 i od nr 42A do końca ulicy, Lipowa, Makowa, Małachowskiego, Mazowiecka, Mickiewicza, Mazurska, Stanisława Moniuszki, Polna, Parkowa, Przedwiośnie, Przemysłowa, Macieja Rataja, Różana, Szkolna nr 3 (blok) i domy prywatne od nr 2 do końca ulicy (nr parzyste), Karola Szymanowskiego, Biskupa L. Wetmańskiego, Wincentego Witosa, Żeromskiego, Żytnia, Wiadrowska, Wiosenna, Antoniego Wolskiego, Wyzwolenia od nr 1 do nr 20 i od nr 22 do nr 40 (nr parzyste), Żuromin place: Zielony Rynek
4	Miasto Żuromin ulice: Brzozowa, Bukowa, Bursztynowa, Władysława Broniewskiego, Marii Dąbrowskiej, Dębowa, Jana Długosza, Jaśminowa, Jezuitów, Stefana Jaracza, Kasztanowa, Klonowa, Jana Kochanowskiego, Marii Konopnickiej, Mikołaja Kopernika, Krótka, Krzywa, Kosynierów, Lenartowicza, Leszczynowa, ks. Stanisława Malinowskiego, Jana Matejki, Miedziana, Mławska, Nowa, Ogrodowa, Ojców Reformatów, Okopowa, Olszewska, Elizy Orzeszkowej, Osiedlowa, Parafialna, Platynowa, Poetów, ks. Popiełuszki, Bolesława Prusa, Raclawicka, Mikołaja Reja, M. C. Skłodowskiej, Słowiańska, Słoneczna, Henryka Sienkiewicza, Siostry Stanisławy, Srebrna, ks. Staniaszko, Szpitalna, Topolowa, Juliana Tuwima, Wiatraczna, Wschodnia, ks. Kazimierza Żbikowskiego, Żelazna
5	Miejscowości: Cierpigórz, Dębsk, Kliczewo Duże, Kliczewo Małe, Kosewo, Nowe Nadratowo, Olszewo, Sadowo, Stare Nadratowo, Wólka Kliczewska.

Numer obwodu	Granice obwodu
6	Miejscowości: Kruszewo, Młudzyn, Poniatowo.
7	Miejscowości: Dąbrowice, Raczyny, Tadajówka.
8	Miejscowości: Chamsk, Franciszkowo.
9	Miejscowości: Brudnice, Dąbrowa
10	Miejscowość Będzimin
11	Miejscowość Rozwozin
12	Miejscowość Rzężawy
13	Miejscowość Wiadrowo
14	Miasto Żuromin ulice: Działkowa, Jana Pawła II od nr 14 do końca ulicy, Komunalna, Leśna, Licealna, Lidzbarska od nr 1 do nr 41, bez nr 40, Malinowa, Porzeczkowa, Strzelecka, Towarowa, Wiśniowa, Wyzwolenia od nr 51 do końca ulicy (nr nieparzyste) i od nr 76 do końca ulicy (nr parzyste), Zielona, Zamojskiego-domy prywatne (od nr 1 do końca ulicy bez bloków nr: 61A, 74, 76, 78, 80), Zbożowa, Żurawia, Żuromin place: Plac Garażowy, Plac Wolności
15	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://wybory.gov.pl/pe2024/pl/obkw/1300304> (dostęp: 19.08.2024 r.)

W Gminie i Mieście Żuromin w wyborach samorządowych liczba osób uprawnionych do głosowania wyniosła wartość – 10 963, natomiast liczba ważnych kart to łącznie 3 416. Oznacza to, że frekwencja wyborcza zanotowała wartość jedynie 31,16%.

W kolejnej tabeli przedstawiono udział społeczności lokalnej poszczególnych jednostek analitycznych w wyborach samorządowych w 2024 r.

Tabela 20 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2024 r. w poszczególnych obwodach wyborczych Gminy i Miasta Żuromin

Numer obvodu wyborczego	Liczba uprawnionych do głosowania	Liczba ważnych głosów	Frekwencja
1	1485	551	37,10%
2	1319	391	29,64%
3	1444	484	33,52%
4	1623	602	37,09%
5	997	233	23,37%
6	812	204	25,12%
7	346	70	20,23%
8	708	190	26,84%
9	329	76	23,10%
10	221	64	28,96%
11	197	48	24,37%
12	165	71	43,03%
13	320	101	31,56%
14	898	319	35,52%
Gmina i Miasto Żuromin	10963	3416	31,16%

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://wybory.gov.pl/pe2024/pl/obkw/1300304> (dostęp: 19.08.2024 r.)

Analiza danych wykazała, że problem niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym pod względem najwyższej koncentracji zjawiska (wskaźnik niższy niż średnia

gminy) na terenie Gminy i Miasta Żuromin w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- 4 na obszarze wiejskim: Będzimin, Brudnice, Chamsk, Cierpigórz, Dąbrowa, Dąbrowice, Dębsk, Franciszkowo, Kliczewo Duże, Kliczewo Małe, Kosewo, Kruszewo, Młudzyn, Nadratowo, Olszewo, Poniatowo, Raczyny, Rzężawy, Sadowo, Tadajówka, Wiadrowo, Wólka Kliczewska.
- 5 na obszarze miejskim: Obwód nr 2.

3.2 Sfera gospodarcza

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji, poza koncentracją negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy w stanie kryzysowym musi występować co najmniej jedno inne negatywne zjawisko, w tym przykładowo gospodarcze. W szczególności może ono obejmować niski stopień przedsiębiorczości czy słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw.

3.2.1 Niski stopień przedsiębiorczości

Sferą wymagającą analizy w celu uzyskania informacji na temat kondycji danego obszaru jest sfera gospodarcza. Związany jest z nią w szczególności poziom przedsiębiorczości, którego ocena możliwa jest między innymi na podstawie analizy liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie jednostki samorządowej. Niski stopień przedsiębiorczości może przyczyniać się do wzrostu bezrobocia, a także zwiększenia liczby pobieranych zasiłków, co w konsekwencji prowadzi często do marginalizacji określonych grup społecznych.

Na dzień 19 sierpnia 2024 r. na terenie Gminy i Miasta Żuromin zarejestrowanych było 3 107 podmiotów gospodarczych, zgodnie z Bazą Internetową REGON. W związku z tym średnia liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców Gminy i Miasta wyniosła 22,82.

Tabele przedstawiają, jak kształtuje się wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy i Miasta Żuromin.

Tabela 21 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
Będzimin	29,86
Brudnice	27,24
Chamsk	22,38
Cierpigórz	26,03
Dąbrowa	21,47
Dąbrowice	28,08
Dębsk	32,92
Franciszkowo	28,87
Kliczewo Duże	26,53
Kliczewo Małe	29,66
Kosewo	17,54
Kruszewo	21,93
Młudzyn	37,72
Nadratowo	28,70
Olszewo	32,88
Poniatowo	25,25
Raczyny	25,84
Rozwozin	29,20
Rzęzawy	27,98
Sadowo	36,92
Stare Nadratowo	30,00
Tadajówka	28,74
Wiadrowo	22,31
Wólka Kliczewska	38,94
Gmina i Miasto Żuromin	22,82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bazy Internetowej REGON (dostęp: 19.08.2024)

Tabela 22 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
Obwód nr 1	12,97
Obwód nr 2	15,05
Obwód nr 3	28,37
Obwód nr 4	21,49
Obwód nr 5	18,34
Gmina i Miasto Żuromin	22,82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bazy Internetowej REGON (dostęp: 19.08.2024)

Analiza danych wykazała, że problem niskiego stopnia przedsiębiorczości pod względem najwyższej koncentracji zjawiska (wskaźnik niższy niż średnia gminy) na terenie Gminy i Miasta Żuromin w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- na obszarze wiejskim: Chamsk, Dabrowa, Kosewo, Kruszewo, Wiadrowo;
- na obszarze miejskim: Obwód nr 1, Obwód nr 2, Obwód nr 4, Obwód nr 5.

3.3 Sfera środowiskowa

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji, poza koncentracją negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy w stanie kryzysowym musi występować co najmniej jedno inne negatywne zjawisko, w tym przykładowo środowiskowe. W szczególności może ono obejmować przekroczenie standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

3.3.1 Obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi i stanu środowiska

Sfera środowiskowa przedstawia stan oraz jakość środowiska naturalnego, co na bezpośredni wpływ na zdrowie oraz jakość życia społeczności lokalnej. W jej zakresie

dokonano analizy występowania niebezpiecznych wyrobów azbestowych na terenie Gminy i Miasta Żuromin.

Azbest jest jedną z dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających planetę, w związku z tym został uznany za niebezpieczną substancję chemiczną o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka. Co istotne od 1997 r. istnieje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest.

Zgodnie z Bazą Azbestową na terenie Gminy i Miasta Żuromin znajduje się 4 904,412 Mg wyrobów zawierających azbest.

Kolejne tabele przedstawiają informację na temat występowania wyrobów zawierających azbest w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy i Miasta Żuromin.

Tabela 23 Występowanie wyrobów zawierających azbest na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Występowanie wyrobów zawierających azbest
Będzimin	TAK
Brudnice	TAK
Cierpigórz	TAK
Chamsk	TAK
Dąbrowa	TAK
Dąbrowiec	TAK
Dębsk	TAK
Franciszkowo	TAK
Kliczewo Duże	TAK
Kliczewo Małe	TAK
Kosewo	TAK
Kruszewo	TAK
Młudzyn	TAK
Nadratowo	TAK
Olszewo	TAK
Poniatowo	TAK

Jednostka analityczna	Występowanie wyrobów zawierających azbest
Raczyny	TAK
Rozwozin	TAK
Rzęzawy	TAK
Sądowo	TAK
Tadajówka	TAK
Wiadrowo	TAK
Wólka Kliczewska	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bazy Azbestowej (dostęp: 29.07.2024 r.)

Tabela 24 Występowanie wyrobów zawierających azbest na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Występowanie wyrobów zawierających azbest
Obwód nr 1	TAK
Obwód nr 2	TAK
Obwód nr 3	TAK
Obwód nr 4	TAK
Obwód nr 5	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Bazy Azbestowej (dostęp: 29.07.2024 r.)

W przypadku Gminy i Miasta Żuromin problem występowania odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, czyli wyrobów zawierających azbest dotyczy wszystkich jednostek analitycznych. W związku z brakiem danych na temat minimalnej ilości wyrobów azbestowych, które zagrażają zdrowiu i życiu ludzkiemu, cały obszar Gminy i Miasta Żuromin został uznany jako obszar kryzysowy w sferze środowiskowej.

3.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji, poza koncentracją negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy w stanie kryzysowym musi występować co

najmniej jedno inne negatywne zjawisko, w tym przykładowo przestrzenno-funkcjonalne. W szczególności może obejmować:

- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny,
- brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości,
- niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,
- niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- niski poziom obsługi komunikacyjnej,
- niedobór lub niską jakość terenów publicznych.

3.4.1 Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną

Infrastruktura społeczna obejmuje przede wszystkim obiekty oświatowe, zdrowotne, sportowe oraz kulturalne. Diagnoza Gminy i Miasta Żuromin skupia się przede wszystkim na infrastrukturze kulturalnej, a w zasadzie na zabytkach zlokalizowanych na terenie Gminy i Miasta.

Zabytek nieruchomy, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, to nieruchomości, jej część lub zespół nieruchomości będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Na terenie Gminy i Miasta Żuromin zlokalizowanych jest łącznie 71 obiektów zabytkowych nieruchomości ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Kolejne tabele przedstawiają, jak kształtuje się wskaźnik liczby obiektów zabytkowych nieruchomości w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy i Miasta Żuromin.

Tabela 25 Liczba zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Będymin	0,72
Brudnice	2,03

Jednostka analityczna	Liczba zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Chamsk	0,55
Cierpigórz	4,11
Dąbrowa	1,84
Dąbrowice	1,37
Dębsk	3,75
Franciszkowo	0,00
Kliczewo Duże	0,00
Kliczewo Małe	5,08
Kosewo	1,17
Kruszewo	0,00
Młudzyn	0,00
Nadratowo	0,00
Olszewo	0,91
Poniatowo	0,87
Raczyny	0,00
Rozwozin	0,00
Rzęzawy	0,00
Sadowo	0,00
Tadajówka	0,00
Wiadrowo	0,26
Wólka Kliczewska	0,88
Gmina i Miasto Żuromin	0,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy i Miasta Żuromin

Tabela 26 Liczba zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Obwód 1	0,18
Obwód 2	0,05
Obwód 3	0,88
Obwód 4	0,15
Obwód 5	0,35
Gmina i Miasto Żuromin	0,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy i Miasta Żuromin

Analiza danych wykazała, że problem niewystarczającego dostępu do infrastruktury społecznej pod względem najwyższej koncentracji zjawiska (wskaźnik niższy niż średnia dla gminy) na obszarze Gminy i Miasta Żuromin dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- na obszarze wiejskim: Franciszkowo, Kliczewo Duże, Kruszewo, Młudzyn, Nadratowo, Raczyny, Rozwozin, Rzęzawy, Sadowo, Tadajówka, Wiadrowo.
- na obszarze miejskim: Obwód nr 1, Obwód nr 2, Obwód nr 4, Obwód nr 5.

3.4.2 Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną

Na podstawie danych uzyskanych od spółki Żuromińskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o. do analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano wskaźniki dotyczące sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

Dostęp do sieci kanalizacyjnej jest istotnym aspektem przekładającym się na jakość zamieszkiwania na danym obszarze, wpływa także korzystnie na stan środowiska naturalnego.

Kolejne tabele przedstawiają, jak kształtuje się wskaźnik liczby przyłączy kanalizacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy i Miasta Żuromin.

Tabela 27 Liczba przyłączy kanalizacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba przyłączy kanalizacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Będzimin	0,00
Brudnice	0,00
Chamsk	0,00
Cierpigórz	0,00
Dąbrowa	17,79
Dąbrowice	0,00
Dębsk	0,00
Franciszkowo	0,00
Kliczewo Duże	0,00
Kliczewo Małe	0,00
Kosewo	0,00
Kruszewo	0,00
Młudzyn	0,00
Nadratowo	0,00
Olszewo	0,00
Poniatowo	18,44
Raczyny	0,00
Rozwozin	0,00

Rzęzawy	0,00
Sadowo	0,00
Tadajówka	0,00
Wiadrowo	21,79
Wólka Kliczewska	0,00
Gmina i Miasto Żuromin	12,42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych spółki Żuromińskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o.

Tabela 28 Liczba przyłączy kanalizacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba przyłączy kanalizacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Obwód 1	16,74
Obwód 2	8,64
Obwód 3	18,58
Obwód 4	23,36
Obwód 5	15,87
Gmina i Miasto Żuromin	12,42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych spółki Żuromińskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o.

Analiza danych wykazała, że problem niewystarczającego dostępu do infrastruktury technicznej pod względem najwyższej koncentracji zjawiska (wskaźnik niższy niż średnia dla gminy) na obszarze Gminy i Miasta Żuromin dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- na obszarze wiejskim: Będzimin, Brudnice, Chamsk, Cierpigórz, Dąbrowice, Dębsk, Franciszkowo, Kliczewo Duże, Kliczewo Małe, Kosewo, Kruszewo, Młudzyn, Nadratowo, Olszewo, Raczyny, Rozwozin, Rzęzawy, Sadowo, Tadajówka.

- na obszarze miejskim: Obwód nr 2.

Podobnie jak w przypadku sieci kanalizacyjnej, dostęp do sieci wodociągowej jest istotnym aspektem przekładającym się na jakość zamieszkiwania na danym obszarze.

Kolejne tabele przedstawiają, jak kształtuje się wskaźnik liczby przyłączy wodociągowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy i Miasta Żuromin.

Tabela 29 Liczba przyłączy wodociągowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba przyłączy wodociągowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Będzimin	24,46
Brudnice	25,20
Chamsk	26,66
Cierpigórz	32,88
Dąbrowa	19,63
Dąbrowice	19,18
Dębsk	27,08
Franciszkowo	23,24
Kliczewo Duże	18,37
Kliczewo Małe	23,73
Kosewo	16,37
Kruszewo	28,07
Młudzyn	21,93
Nadratowo	22,61
Olszewo	26,03
Poniatowo	24,88

Jednostka analityczna	Liczba przyłączy wodociągowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Raczyny	20,10
Rozwozin	20,00
Rzęzawy	16,06
Sadowo	16,92
Tadajówka	24,14
Wiadrowo	6,41
Wólka Kliczewska	21,24
Gmina i Miasto Żuromin	19,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych spółki Żuromińskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o.

Tabela 30 Liczba przyłączy wodociągowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Liczba przyłączy kanalizacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Obwód 1	16,97
Obwód 2	8,70
Obwód 3	18,80
Obwód 4	23,90
Obwód 5	16,05
Gmina i Miasto Żuromin	19,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych spółki Żuromińskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o.

Analiza danych wykazała, że problem niewystarczającego dostępu do infrastruktury technicznej pod względem najwyższej koncentracji zjawiska (wskaźnik niższy niż średnia dla gminy) na obszarze Gminy i Miasta Żuromin dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- na obszarze wiejskim: Kliczewo Duże, Kosewo, Rzęzawy, Sadowo, Wiadrowo.
- na obszarze miejskim: Obwód 1, Obwód nr 2, Obwód nr 3, Obwód nr 5.

3.5 Sfera techniczna

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji, poza koncentracją negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy w stanie kryzysowym musi występować co najmniej jedno inne negatywne zjawisko, w tym przykładowo techniczne. W szczególności może obejmować:

- degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
- niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

3.5.1 Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych

Ujęcie zabytków również w sferze technicznej jest uzasadnione przede wszystkim z reguły wyższymi kosztami przeprowadzania prac budowlanych, remontowych i konserwatorskich, które mają na celu poprawę ich stanu zachowania. Zły lub niedostateczny stan zachowania zabytków, ich wiek (a tym samym także wyższe koszty remontu), konieczność nadzoru konserwatorskiego lub archeologicznego stanowią czynniki generujące dodatkowe, większe koszty.

Należy jednak zaznaczyć, że zabytki mogą stanowić potencjał gminy ze względu na ich walory przyrodnicze oraz kulturowe, co wpływa na rozwój społeczno-gospodarczy jednostki samorządowej.

Zgodnie z Gminną Ewidencją Zabytków na terenie Gminy i Miasta Żuromin znajduje się 71 obiektów zabytkowych, z czego aż 46 znajduje się w stanie technicznym poniżej dobrego (stan średni, stan zły oraz stan bardzo zły – ruina).

Kolejne tabele prezentują, jak kształtuje się wskaźnik występowania zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego w poszczególnych jednostkach analitycznych Gminy i Miasta Żuromin.

Tabela 31 Występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego
Będzimin	tak
Brudnice	tak
Chamsk	tak
Cierpigórz	tak
Dąbrowa	nie
Dąbrowice	tak
Dębsk	tak
Franciszkowo	nie
Kliczewo Duże	nie
Kliczewo Małe	tak
Kosewo	tak
Kruszewo	nie
Młudzyn	nie
Nowe Nadratowo	nie
Olszewo	tak
Poniatowo	tak
Raczyny	nie
Rozwozin	nie

Jednostka analityczna	Występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego
Rzęzawy	nie
Sadowo	nie
Tadajówka	nie
Wiadrowo	tak
Wólka Kliczewska	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy i Miasta Żuromin

Tabela 32 Występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin

Jednostka analityczna	Występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego
Obwód 1	tak
Obwód 2	tak
Obwód 3	tak
Obwód 4	tak
Obwód 5	tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy i Miasta Żuromin

Analiza danych wykazała, że problem degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym przypadku zabytków pod względem najwyższej koncentracji zjawiska (występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego) na terenie Gminy i Miasta Żuromin w największym stopniu dotyczy mieszkańców następujących jednostek analitycznych:

- na obszarze wiejskim: Będzimin, Brudnice, Chamsk, Cierpigórz, Dąbrowice, Dębsk, Kliczewo Małe, Kosewo, Olszewo, Poniatowo, Wiadrowo.
- na obszarze miejskim: Obwód nr 1, Obwód nr 2, Obwód nr 3, Obwód nr 4, Obwód nr 5.

3.6 Identyfikacja obszarów kryzysowych

Kolejna tabela przedstawia podsumowanie analizy wskaźnikowej w celu zidentyfikowania obszaru zdegradowanego na terenie Gminy i Miasta Żuromin w zakresie negatywnych zjawisk w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Tabela 33 Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Jednostka analityczna	Ubóstwo		Bezrobocie	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Niski stopień przedsiębiorczości	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną		Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych
	Przyznawanie pomocy z powodu bezrobocia	Przyznawanie pomocy z powodu ubóstwa						liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Frekwencja wyborcza	
Będzimin										
Brudnice										
Chamsk										
Cierpigórz										

Jednostka analityczna	Ubóstwo		Bezrobocie	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Niski stopień przedsiębiorczości	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych
	Przyznawanie pomocy z powodu bezrobocia	Przyznawanie pomocy z powodu ubóstwa							
	liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Frekwencja wyborcza	Liczba podmiotów gospodarczych	Występowanie azbestu	Liczba obiektów zabytkowych	Liczba przyłączy kanalizacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przyłączy wodociągowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego	
Dąbrowa									
Dąbrowice									
Dębsk									
Franciszkowo									
Kliczewo Duże									
Kliczewo Małe									
Kosewo									
Kruszewo									
Młudzyn									

Jednostka analityczna	Ubóstwo		Bezrobocie	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Niski stopień przedsiębiorczości	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych
	Przyznawanie pomocy z powodu bezrobocia	Przyznawanie pomocy z powodu ubóstwa							
Nadratowo									
Olszewo									
Poniatowo									
Raczyny									
Rozwozin									
Rzęzawy									
Sadowo									
Tadajówka									
Wiadrowo									

Jednostka analityczna	Ubóstwo		Bezrobocie	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Niski stopień przedsiębiorczości	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych
	Przyznawanie pomocy z powodu bezrobocia	Przyznawanie pomocy z powodu ubóstwa							
	liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Frekwencja wyborcza					Liczba przyłączy kanalizacyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Liczba przyłączy wodociągowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego
Wólka Kliczewska									
Obwód 1									
Obwód 2									
Obwód 3									
Obwód 4									
Obwód 5									

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie analizy wskaźnikowej za obszar zdegradowany uznano następujące jednostki analityczne:

- **na obszarze wiejskim: Brudnice, Kliczewo Małe, Młudzyn, Nadratowo, Poniatowo, Rzęzawy, Wiadrowo.**
- **na obszarze miejskim: Obwód nr 1 oraz Obwód nr 2.**

1. Delimitacja obszaru rewitalizacji

Wyznaczony na podstawie powyższej analizy obszar zdegradowany na terenie Gminy i Miasta Żuromin obejmuje łączny obszar 4 733,52 ha, co daje łącznie 38,88% powierzchni Gminy i Miasta oraz zamieszkały jest przez 6 058 osób, co stanowi 44,50% wszystkich mieszkańców Gminy i Miasta.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenia dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację.

Dodatkowo obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkań co w gminy.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, po wyznaczeniu obszaru zdegradowanego analizie poddano skale występujących zjawisk negatywnych o charakterze społecznym oraz pozaspołecznym.

Kolejna tabela przedstawia podsumowanie analizy wskaźnikowej na obszarze zdegradowanym w celu zidentyfikowania obszaru rewitalizacji.

Tabela 34 Podsumowanie analizy wskaźnikowej na obszarze zdegradowanym

Jednostka analityczna	Ubóstwo		Bezrobocie	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Niski stopień przedsiębiorczości	Obecność odpadów stwarzających zagrożenie	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną		Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych
	Przyznawanie pomocy z powodu bezrobocia	Przyznawanie pomocy z powodu ubóstwa						liczba osób bezrobotnych ogółem w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Frekwencja wyborcza	
Brudnice	2,85	4,07	6,50	-	27,24	TAK	2,03	0,00	25,20	TAK
Kliczewo Małe	3,39	0,00	6,78	-	29,66	TAK	5,08	0,00	23,73	TAK
Młudzyn	3,51	3,51	4,39	-	37,72	TAK	0,00	0,00	21,93	NIE
Nadratowo	4,35	4,35	3,46	-	28,70	TAK	0,00	0,00	22,61	NIE
Poniatowo	2,85	2,85	5,45	-	25,25	TAK	0,87	18,44	24,88	TAK
Rzęzawy	2,75	2,75	9,63	-	27,98	TAK	0,00	0,00	16,06	NIE
Wiadrowo	2,56	2,05	4,62	-	22,31	TAK	0,26	21,79	6,41	TAK
Obwód 1	2,34	1,98	4,00	-	12,97	TAK	0,18	16,74	16,97	TAK
Obwód 2	3,42	2,83	6,83	-	15,05	TAK	0,05	8,64	8,70	TAK
Gmina i Miasto Żuromin	2,02	1,59	4,86	31,16%	22,82	TAK	0,52	12,42	19,00	TAK

W celu spełnienia ustawowych przesłanek i limitów wyznaczenia obszaru rewitalizacji zdecydowano o jego wyodrębnieniu. Określenie, która część obszaru zdegradowanego stanowić będzie obszar rewitalizacji następuje w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich jest stwierdzenie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk na obszarze zdegradowanym na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej. Drugą przesłanką jest uznanie, iż obszar ten poza występowaniem negatywnych zjawisk ma również istotne znaczenia dla rozwoju Gminy i Miasta Żuromin.

Mając powyższe na uwadze za obszar rewitalizacji uznano następujące jednostki analityczne: Obwód 2, Wiadrowo, Rzęzawy oraz Brudnice. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą delimitacyjną na obszarze tym zidentyfikowano intensywne natężenie problemów społecznych, związanych z ubóstwem, wysokim odsetkiem osób bezrobotnych oraz niskim poziomem aktywności społecznej. Negatywne zjawiska na wyznaczonym obszarze zdiagnozowano również w następujących sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Ponadto są to obszary o kluczowym znaczeniu dla rozwoju lokalnego.

Obszar rewitalizacji podzielono na cztery podobszary:

1. Podobszar rewitalizacji nr 1 – Obwód 2,
2. Podobszar rewitalizacji nr 2 – Brudnice,
3. Podobszar rewitalizacji nr 3 – Rzęzawy,
4. Podobszar rewitalizacji nr 4 – Wiadrowo.

Łączna powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 1575,84 ha, co stanowi 12,94% powierzchni Gminy i Miasta Żuromin i jest zamieszkały przez 2728 osób, co stanowi 20,04% populacji Gminy i Miasta.

Wskazany obszar rewitalizacji spełnia kryteria zawarte w ustawie o rewitalizacji i w jego obrębie prowadzone będą działania rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

Spis tabel

Tabela 1 Jednostki analityczne na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	8
Tabela 2 Jednostki analityczne na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	9
Tabela 3 Bezrobocie rejestrowane w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego w 2022 r.	17
Tabela 4 Główne powody korzystania z pomocy społecznej w Gminie i Mieście Żuromin w 2022 r.	18
Tabela 5 Działalność jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Gminie i Mieście Żuromin w 2022 r.	19
Tabela 6 Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w roku szkolnym 2022/2023	21
Tabela 7 Wybory na wójta/burmistrza/prezydenta gminy/miasta w 2024 r. w Gminie i Mieście Żuromin, powiecie żuromińskim, województwie mazowieckim oraz Polsce	23
Tabela 8 Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego w 2022 r.	24
Tabela 9 Przystanki autobusowe przy drogach gminnych na terenie Gminy i Miasta Żuromin.....	28
Tabela 10 Zasób mieszkaniowy Gminy i Miasta Żuromin.....	32
Tabela 11 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	33
Tabela 12 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu bezrobocia w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	35
Tabela 13 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	36

Tabela 14 Tabela 15 Liczba osób pobierających zasiłki z powodu ubóstwa w przeliczeniu na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin	37
Tabela 16 Podział Gminy i Miasta Żuromin na obwody wyborcze	40
Tabela 17 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2024 r. w poszczególnych obwodach wyborczych Gminy i Miasta Żuromin	43
Tabela 18 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	45
Tabela 19 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	46
Tabela 20 Występowanie wyrobów zawierających azbest na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	47
Tabela 21 Występowanie wyrobów zawierających azbest na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	48
Tabela 22 Liczba zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin	49
Tabela 23 Liczba zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin	51
Tabela 24 Występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego na obszarze wiejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	57
Tabela 25 Występowanie zabytków w stanie technicznym poniżej dobrego na obszarze miejskim Gminy i Miasta Żuromin.....	58
Tabela 26 Podsumowanie analizy wskaźnikowej.....	59

Spis wykresów

Wykres 1 Ekonomiczne grupy wieku w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego w 2022 r.	15
Wykres 2 Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w 2022 r.	16
Wykres 3 Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie i Mieście Żuromin w odniesieniu do obszaru miejskiego, obszaru wiejskiego, powiatu, województwa i kraju w 2021 r. ...	20

Spis rysunków

Rysunek 1 Lokalizacja Gminy i Miasta Żuromin na mapach powiatu żuromińskiego oraz województwa mazowieckiego	13
---	----